

# Jak Silicon Valley připravilo čínské protestní zásahy

Ni [nationalinterest.org/feature/how-silicon-valley-engineered-china's-protest-crackdowns-206265](https://nationalinterest.org/feature/how-silicon-valley-engineered-china-s-protest-crackdowns-206265)

3. března 2023



Když se loni na podzim bezprecedentní protestní hnutí rychle rozšířilo do desítek čínských měst a zpochybňovalo autoritu čínského vůdce Si Ťin-pchinga, orwellovský sledovací systém v zemi nastartoval, aby prozkoumal videozáznamy, sledoval telefonní záznamy a identifikoval zúčastněné osoby. Úspěch Číny při neutralizaci těchto a dalších hrozeb pro režim však nespočívá na technologii vyvinuté v Pekingu, ale v Silicon Valley.

Protesty v Číně nejsou nijak výjimečné. Podle statistik čínské vlády se počet „narušení veřejného pořádku“ desetinásobně zvýšil z přibližně 8 700 ročně v 90. letech na přibližně 90 000 na počátku 21. století. Peking přestal vykazovat údaje o protestech v roce 2006, ačkoli věrohodné studie naznačují, že se taková čísla pohybovala blízko historických maxim, přičemž jedna taková studie odhaduje jen v roce 2010 téměř 180 000 protestů. Ale zatímco většina čínských protestů zahrnuje specifické materiální problémy, jako jsou místní spory o platy a ekologické příčiny, demonstrace z loňského prosince se soustředily na zrušení Si Ťin-pchingových přísných omezení nulového COVID – někteří demonstranti dokonce volal za svržení Si Ťin-pchinga.

Tisíce lidí ze všech částí společnosti riskovaly své životy, aby tlačily na čínskou vládu, aby uvolnila požadavky na povinné testování na COVID, karantény a přísná omezení. Hněv veřejnosti byl

pochoitelný: Xiho pandemická omezení způsobila zmatek v čínských veřejných financích a prohloubila mnoho strukturálních nerovnováh, které čínskou společnost již dlouho sužují. Výsledkem byl prudký nárůst nezaměstnanosti mladých lidí ve městech, rekordní deficit čínského rozpočtu ve výši 1,1 bilionu dolarů a 26procentní pokles příjmů z prodeje pozemků – klíčový faktor výdajů místní vlády. Xi, vyděšený rozsahem demonstrací a intenzitou stížností občanů, udělal neočekávané: spěšně ustoupila nařídil zrušení téměř všech čínských omezení souvisejících s pandemií.

Zdánlivě přes noc vyhaslo i čínské protestní hnutí – ale ne proto, že by Xi ustoupil. Místo toho, během několika hodin od prvních demonstrací, čínské úřady začaly klepat na dveře demonstrantů a požadovaly, aby věděli, kde se během nepokojů nacházejí. Mnoho demonstrantů obdrželo výhružné textové zprávy o své účasti na „ilegálních nepokojích“, zatímco jiným bylo nařízeno, aby se přihlásili k výslechu na nejbližší policejní stanici. Některé prostě zmizely.

Úspěšné potlačení protestů v Číně nebylo náhodné – bylo to záměrné. Čína již tři desetiletí vyvíjí komplexní síť špičkových sledovacích systémů se zlověstnými názvy jako „Ostré oči“ a „Zlatý štít“. Jejich prvním cílem bylo vytvořit jednotnou síť špionážních kamer po celé zemi, z nichž mnohé obsahovaly software pro rozpoznávání obličejů propojený s databází národního registru Číny. Tyto systémy byly později posíleny odpovídajícími cloudovými databázemi a geolokačními platformami schopnými analyzovat terabajty informací generovaných každou hodinu čínskými dopravními kamerami a telekomunikačními sítěmi, stejně jako data shromážděná čínskou armádou internetových cenzorů. Pod Si 's vedením, Čína téměř zdvojnásobila své roční výdaje na „veřejnou bezpečnost“ na 210 miliard dolarů – což je číslo, které přesahuje rozpočet na obranu země.

Mezi příjemci Xiho horečky na sledování patřilo Silicon Valley, což vysvětluje, proč je americký software a zařízení od společností jako IBM, Microsoft a Oracle hluboce zakořeněno v celém čínském policejním státě. Kromě pomoci při vývoji a údržbě vládou kontrolovaných systémů používaných k potlačení protestů z loňského prosince některé americké firmy také aktivně spolupracují s čínskými společnostmi, které zveřejňují své vazby na čínský sledovací aparát a zvěrstva v oblasti lidských práv.

Typickým příkladem těchto problematických partnerství je letitý vztah amerického výrobce polovodičů Intel s čínskou firmou Tiandy, která se nedávno dostala na černou listinu Washingtonu za napomáhání Pekingu pronásledování Ujgurů a dalších menšin v provincii Sin-ťiang. Tiandy vyrábí sledovací kamery a síťové sledovací systémy vybavené technologií rozpoznávání obličeje, které čínské úřady rozmístily po celé Číně, včetně měst, kde došlo minulý měsíc k protestům. Společnost také prodává mučicí zařízení známá jako „tygří křesla“, která čínští představitelé používají k výslechu, někdy i celé dny, politických disidentů. Vyšetřování technologického hlídače IPVM dále odhalilo, že Tiandy prodal jeho sledovací systémy sankcionovaným íránským revolučním gardám, které by mohly být použity proti tamním pokojným demonstrantům.

Tiandy stěží skrývala své vazby na čínský policejní stát. Ve skutečnosti společnost takovou spoluprací prosazovala ve svých reklamních materiálech a na svých webových stránkách. Generální ředitel společnosti Tiandy Dai Lin dokonce hostil setkání s bývalým náměstkem tajemníka komunistické strany provincie Sin-ťiang Wangem Junzhengem, kterého americká vláda posvětila za jeho roli při organizování genocidy Ujgurů v Číně. A přesto Tiandy také udržovala alianci nejvyšší úrovně s Intelem, jehož procesory pohánějí produkty Tiandy umožňující genocidu. Ještě horší je, že IPVM upozornil Intel na aktivity Tiandy v roce 2021 a Intel se rozhodl partnerství zachovat, ale přerušil je až poté, co byl Tiandy v prosinci přidán na Washingtonův seznam kontroly exportu.

Společnost Intel není sama a její vazby na Tiandy jdou daleko za všechny snafu due-diligence. Místo toho je přístup společnosti široce reprezentativní pro kulturu dodržování předpisů Silicon Valley v Číně, kde americké technologické firmy často outsourcují hodnocení lidských práv a rizik pro koncové uživatele dodavatelům třetích stran, z nichž mnozí jsou sami spojeni s čínským vojensko-průmyslovým komplexem. Americké nadnárodní společnosti to mohou mít oběma způsoby. Mohou tvrdit, že prověřují své dodavatelské řetězce, ale také mohou do jisté míry popřít, jaké hanlivé informace s nimi tyto třetí strany mohly nebo nemusely sdílet.

Abychom byli spravedliví, většina prodejů technologií čínským subjektům není zákonem USA zakázána, zejména proto, že Washington často vydává licence výslovně povolující takové převody. Poskytování jakékoli technologie, která optimalizuje výkon nebo udržuje každodenní operace čínských subjektů zapojených do porušování lidských práv, je však přinejmenším eticky problematické. Toto morální dilema je ještě umocněno, protože mnoho amerických technologických firem, včetně Intelu, propaguje svůj závazek k ekologickým, sociálním a vládním iniciativám (ESG), i když prodávají své produkty a služby autokratickým režimům. Investiční výzkumné firmy, jako je Morningstar, zároveň uznaly, že mezery v jejich systémech hodnocení ESG mohou neúmyslně dát společností volný průchod napojený na čínskou cenzuru a sledovací aparát.

Bylo to například Cisco, které poskytlo směrovače a know-how potřebné k vybudování čínského „Velkého firewallu“ – používaného Pekingem k blokování západních webových stránek a cenzuře dat – i když od roku 1994 čínští lídři transparentně používají internetové brány. ovládat čínské masy. Ještě v roce 2017 Apple také pomohl Číně posílit firewall odstraněním pěti desítek aplikací, které mohli čínští občané používat k obcházení vládních internetových filtrů.

Stejně jako je znepokojující, že úřady veřejné bezpečnosti v Pekingu , stejně jako provincie Fujian , Guangdong a Henan , všechny spoléhají na produkty IBM, Microsoft a Oracle, aby udržely své monitorovací a cenzurní operace, podle dokumentů o veřejných zakázkách z roku 2020. Tyto produkty umožňují mimo jiné sledování internetového provozu a také rozpoznání obličeje a SPZ. Mezitím je operační systém Microsoft Windows široce používán čínskými policejními odděleními, které americké ministerstvo zahraničí citovalo pro jejich „rutinní, svévolné a nezákonné zasahování“ do životů čínských občanů.

Vazby amerického technologického sektoru na ujugorskou genocidu jsou ještě křiklavější. Například čínský subjekt zodpovědný za výstavbu ujugurských zadržovacích zařízení v Sin-ťiang, Zhongke Fuxing, počítá mezi své důvěryhodné partnery IBM, Intel, Hewlett Packard, Microsoft a Oracle. Intel a Nvidia čipy pohánějí Urumqi Cloud Computing Center v Sin-ťiang, které od svého založení v roce 2015 citují čínská státní média pro své vazby na čínský bezpečnostní aparát. Přesněji řečeno, toto počítačové centrum analyzuje každodenní vzorce lidí, aby podpořilo čínskou takzvanou prediktivní policii, při níž může být kdokoli preventivně zatčen za zločiny, které ani nespáchal.

Celkově se až příliš mnoho amerických společností, stejně jako uznávané americké univerzity, jako je Massachusetts Institute of Technology , zapojilo do rozsáhlého, neregulovaného a často dvojího použití výzkumu s čínskými firmami, jejichž obchodní modely se točí kolem podpory represe a podkopávání svobody. I když tyto čínské společnosti byly vládou USA nebo jinými vládami uváděny jako hrozby pro národní bezpečnost, některé nadnárodní společnosti se dívají jiným směrem.

Příklad: Amazon Web Services – který udržuje miliardové kontrakty s ministerstvem obrany USA a zpravodajskou komunitou – hostí streamovací služby pro Hikvision a Dahua, dvě sledovací firmy, které Washington zařadil na černou listinu kvůli podpoře čínské genocidy

Ujgurů. Obě společnosti mají zakázáno prodávat své produkty ve Spojených státech. Zejména Hikvision vyvinul policejní nástroje pro sledování protestních aktivit v Číně, včetně celosystémových alarmů, které se spouští, když davy „narušují pořádek na veřejných místech“. Amazon tvrdí, že tyto vztahy jsou „v plném souladu se zákonem“.

Někteří američtí tech giganti, jako je Dell, signalizovali plány na ukončení svých operací v Číně uprostřed obav z čínsko-amerického napětí. Pokud je však legalistická replika Amazonu nějakým náznakem, bude zapotřebí nových zákonů a nařízení o kontrole vývozu, aby se technologické firmy oddělily od čínského dozorového státu. Ve skutečnosti bylo zapotřebí naprostý zákaz dovozu čínského zboží vyrobeného prostřednictvím nucené práce pro výrobce oděvů, aby konečně začali vážně mapovat své distribuční sítě a přesouvat dodavatelské řetězce. Měla by být zvážena podobná opatření – ve kterých právní břemeno leží na technologických společnostech, aby prokázaly, že jejich dodavatelé třetích stran nejsou propojeni s čínskými donucovacími orgány.

To znamená, že naděje na lepší due diligence v budoucnu bude chladným útěchou pro čínské občany zatčené za účast na pokojných protestech z minulého měsíce, včetně demonstrantů identifikovaných s použitím nejnovějšího zboží Silicon Valley. Pro americké technologické giganty je to jen byznys.